

Mecenatas

NORFA



LIETUVOS
NACIONALINĖ
FILHARMONIJA



koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt



MOTERIS

VAGA
KNYGYNŲ TINKLAS



TRINITI **3** JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS



Koncertai
tavo telefone



Bilietus platina

kakava.lt

Orkestro muzikos koncertas

LNSO 84-ojo sezono uždarymas

**LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS**

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Choras VILNIUS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Artūras Dambrauskas)

Solistės:

YUKINE KUROKI

(fortepijonas, Japonija)

VIKTORIJA MIŠKŪNAITĖ

(sopranas)

Dirigentas

MODESTAS PITRĖNAS

2025 m. gegužės 16 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA

I

TEISUTIS MAKACINAS (g. 1938)

„Saulės poema“ mecosopranui, chorui ir orkestrui
(Marcelijaus Martinaičio eilės)

Atlieka:

Solistė VIKTORIJA MIŠKŪNAITĖ (sopranas)

Choras VILNIUS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS

ORKESTRAS

Dirigentas MODESTAS PITRĖNAS

TAKASHI YOSHIMATSU (g. 1953)

Koncertas fortepijonui ir orkestrui „Memo Flora“, op. 67

„Flower“ („Gėlės“)

„Petals“ („Žiedlapiai“)

„Bloom“ („Žydėjimas“)

Solistė YUKINE KUROI (fortepijonas)

II

JOHN ADAMS (g. 1947)

„Fearful symmetries“ („Bauginanti simetrija“) orkestrui

HEITOR VILLA-LOBOS (1887–1959)

„Bachianas brasileiras“ Nr. 5 sopranui ir orkestrui

„Ária“ (Ruth Valladares Corrêa žodžiai)

„Dança“ (Manuelio Bandeiros žodžiai)

Solistė VIKTORIJA MIŠKŪNAITĖ (sopranas)

„Chôros“ Nr. 10 („Rasga o coração“) chorui ir orkestrui

Atlieka:

Choras VILNIUS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS

ORKESTRAS

Dirigentas MODESTAS PITRĖNAS

Intensyvų 84-ąjį sezoną, pažymėtą Čiurlionio metų ženklu, Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras baigia itin spalvingą programą, kuri atspindi ir lietuviškos muzikos puoselėjimo pastangas, ir įvairių pasaulio kraštų muzikinį unikalumą, ir bendradarbiavimą su iškiliausiais bei jaunaisiais atlikėjais, bendras programas su Lietuvos kolektyvais.

Su choru „Vilnius“ ir žinoma operos soliste Viktorija Miškūnaite orkestras atgaivino 1975 m. **Teisučio Makačino** parašytą kantatą **„Saulės poema“**, skirtą 100-osioms Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo metinėms. Ir poeto Marcelijaus Martinaičio eiles, kurios buvo kurtos glaudžiai bendradarbiaujant su kompozitoriumi, ir muziką įkvėpė simbolistinė Čiurlionio tapybos poetika, kurią tarsi atliepia skaidri kūrinio harmoninė kalba, polifoninis plėtojimas, raudų atgarsiai. „Saulės poema“ koncertų scenose yra skambėjusi bene šešis kartus, solistės partiją yra atlikusios Gražina Apanavičiūtė, Asta Kriščiūnaitė

(nors parašyta mecosopranui, pagal diapazoną partiją dažniausia dainuoja sopranai). Yra keletas autoriaus parengtų kūrinio versijų, tarp kurių pritaikymas mažesnei (dvigubai) orkestro sudėčiai, o šiame koncerte skamba originali partitūra trigubam simfoniniam orkestrui.

Marcelijus Martinaitis

„Saulės poema“

Eilės kantatai

Padangių lieptais ir kalnais

Atgimus saulė patekės,

Padangių lieptais ir kalnais

Pavasaris žaliais delnais pabers kregždes.

Kaip žemėj aukšta, kaip erdvi...

Medžiai skleidžiasi, o ant kalvų –

Malūnai sukasi laisvi.

Nenurimk, nenurimk –

Saulė iškris tau iš rankų –

Į tamsią bedugnę, kur ledas ir speigas,

Kur mirę stabai.

Nenurimk, nenurimk,

Tik sustosi – pavirsi naktim

Nenurimk, nenurimk,

Pro juodą bedugnę, pro speigą ir tamsą,

Pro ledo stabus – šviesa štai ateina didžioji!

Kalnais ir pakalnėm atgimus laisva

Diena štai su vėliavom eina

Padangių lieptais ir kalnais

Šviesa štai atėjo didžioji.

Vėliavas neša per žemę,

Balti aukuro dūmai kyla...

Saulė ant kalvų, pavasaris su mumis

Šviesos pilnom akim – tavoji planeta...

Pavasaris, pavasaris čia!..

Su ypatinga japonų kultūra Lietuvą sieja dvasinė bičiulystė, dažniausiai atsiskleidžianti per meną, ypač muziką, į kurią veda kompozitorių idėjos, nauji kūriniai ir jų atlikėjai. Šįkart LNSO pristato žymaus japonų kompozitoriaus **Takashi Yoshimatsu** simfoninį gamtos apmąstymų – Koncertą fortepijonui ir orkestrui **„Memo Flora“**. Kiekviena kūrinio dalis raiškiai ir spalvingai iliustruoja gėlių savybes, jų žydėjimo etapus. Visa tai perteikiama išradingai išnaudojant orkestro ir fortepijono tembrus, solistui suteikiant galimybę parodyti virtuoziskumą ir techniką. T. Yoshimatsu savo kūrybos estetiką pavadino „naujuoju lyriškumu“ – stiliumi, kuriuo siekė patobulinti šiuolaikinę muziką, nugludinant aštresnius avangardo kraštus ir kuriant muziką „dėl grožio“. T. Yoshimatsu kūrinuose tai reiškia skaidresnius akordus, įprastesnes harmonijas ir kai kuriuos elementus iš autoriaus pamėgto progresyviojo roko. Ypač daug dėmesio kompozitorius

skiria tembrams ir faktūrai – kaip grožio raiškos priemonėms.

Pasaulyje populiarius JAV kūrėjas **Johnas Adamsas** (ypač išgarsėjęs su viena pirmųjų savo operų „Niksonas Kinijoje“, 1985–1987) apie minimalistinę motoriką pasižymintį simfoninį kūrinį „**Fearful symmetries**“ („Bauginanti simetrija“), sukurtą 1998 m., rašė, kad jame panaudota ta pati orkestruotė kaip ir operoje, svarbūs saksofonai ir sintezatorius, taip pat daug varinių pučiamųjų. J. Adamsas sako, kad ši kompozicija, „kaip rodo pavadinimas, yra beprotiškai simetriška. Rikiuojasi keturių ir aštuonių taktų frazės, kiekvieną jų artikuliuoja žaibiški harmoniniai pokyčiai ir atkaklus pulsas.“ Į kūrinį J. Adamsas įtraukia daugelį jam būdingų stilistinių elementų: reguliarių ir ryškių pulsą, bigbendo ir *boogie-woogie* rifus, įvairius poliritminius ir polifoninius žaidimus. „Tai akivaizdus pavyzdys to, ką vadinu savo „keliaujančia muzika“, t. y. muzika, kuri sukuria nuolatinio judėjimo besikeičiančiame kraštovaizdyje įspūdį. Žinoma, šiame kūrinyje miesto peizažas yra tinkamesnė analogija kraštovaizdžiui, nes skambesys ryškiai urbanistinis“, – rašė autorius.

Brazilų kompozitorius, dirigentas, folkloristas **Heitoras Villa-Lobosas** laikomas vienu žinomiausių visų laikų Pietų Amerikos kūrėjų. Jo muzikoje savitai naudojamas braziliškas koloritas, ryški ir europietiška klasikinė tradicija. Bene žinomiausios kompozitoriaus kūrybos puslapiai – „**Braziliešųjų bachianų**“ ciklas, apmąstantis Johanno Sebastiano Bacho reikšmę. Ypač populiari dviejų dalių Penktoji „Bachiana“ (1938–1945), kurios pradžia – įsismelkiančio lyrizmo kupina melodija be žodžių (tarsi Bacho Arija), atpažįstama visame pasaulyje.

Kompozicijoje „**Chôros**“ europietiški elementai taip pat jungiami su brazilieškais. Pavadinimas „Chôros“ reiškia Brazilijos miestų gatvės muzikantus. Daugelio nuomone, „Chôros“ Nr. 10 yra tikras šedevras simfoniniam orkestrui ir dideliame chorui (suskambančiam tik antroje kompozicijos pusėje). Iškalbinga kūrinių paantraštė „*Rasga o coração*“ – „Sudraskyta širdis“ – tai žodžiai iš kompozitoriaus draugo, poeto ir chorvedžio Catulo da Paixão Cearense'o eilėraščio. 1926 m. H. Villa-Lobosui grįžus iš Europos baigtame kurti „Chôros“ Nr. 10 subtiliai juntama europietiškos scenos įtaka: nepagražintas fovizmo paviršius, stravinškiškos faktūros ir motoriniai itališkojo futurizmo bruožai. Kita vertus, „Chôros“ įžangoje kaip svarbus muzikinės medžiagos šaltinis pasigirsta Amazonijos paukščių giesmės. Antroje kūrinių pusėje energinga ritmika, grįsta aštriais brazilų šokio modeliais, tampa pagrindu pakiliai choro lyrikai, perteikiančiai vietinių giesmių dvasią. Kompozicijoje tarsi sugyvena dichotomiški dainos ir šokio, atogrąžų miškų ir miesto, dvasingumo ir modernizmo pasauliai.

Lietuvoje jau ne pirmą kartą skambinanti pianistė iš Japonijos **YUKINE KUROKI** 2012 m. tarptautiniame Balio Dvariono konkurse laimėjo *Grand Prix*, du kartus

yra grojusi Vilniaus fortepijono festivalyje. Pianistė yra daugybės prestižinių konkursų laureatė, tarp kurių – Dublino, Liszto Utrechte, Long–Thibaud Paryžiuje, Arthuro Rubinsteinio Tel Avive. Po koncerto Vilniuje 2023-aisiais profesorė Aldona Radvilaitė, rašydama apie Y. Kuroki, minėjo „veržlų, kokybišką lengvų pirštukų skriejamą klavišais, precizišką, apgalvotą teksto pateikimą, sugebėjimą įvairiai traktuoti garsų tembrą.“

Y. Kuroki pradėjo skambinti fortepijonu būdama trejų metų. Pirmą kartą su orkestru grojo septynerių. Pianistė yra debiutavusi Amsterdame „Concertgebouw“, koncertavusi su įvairiais Tokijo orkestrais, Kanağavos filharmonijos, Nyderlandų radijo filharmonijos, Lietuvos nacionaliniu simfoniniu, Silezijos filharmonijos simfoniniu, „Teatro Giglio Showa“ ir kitais orkestrais įvairiose pasaulio šalyse. Šiuo metu ji studijuoja Tokijo Showa Forte-pijono meno akademijoje.

Parengta pagal yukinekuroki.com

„Manau, atlikėjas yra viso labo tik Dievo pasiuntinys. Meno paslaptį perteikti žmonėms jausmų kalba, nes prie Meno mes negalime prisiliesti niekaip kitaip, kaip tik širdimi“, – teigia dainininkė **VIKTORIJA MIŠKŪNAITĖ**. Ji yra pagrindinis Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro sopranas, triskart pripažinta Metų soliste (2015, 2017 ir 2023), tiek pat kartų nominuota, du kartus pelnę prestižinį šalies teatro bei kultūros apdovanojimą – „Auksinį scenos kryžį“. Savo karjerą solistė įžiebė ryškiu naujametiniu fejerverku, 2012 m. gruodžio 31-ąją debiutuodama LNOBT scenoje pagrindiniu Rozalindos vaidmeniu Johanno Strausso operetėje „Šikšnosparnis“ (rež. Gediminas Šeduikis, meno vadovas Martynas Staškus). Daugiau nei dešimtmetį aktyviai veikdama V. Miškūnaitė sukūrė per dvidešimt pagrindinių vaidmenų ir savo menine interpretacija, ypatingu aktoriniu įtaigumu pelnę ne tik Lietuvos, bet ir užsienio publikos simpatijas. 2024 m. vasarą V. Miškūnaitė buvo pakviesta atlikti pagrindinį Čio Čio San vaidmenį karališkajame operos „Madam Baterflai“ pastatyme Bankoke net pačiam Tailando karaliui. Solistė džiaugėsi sužinojusi, kad buvo vienintelė lietuvė atlikėja tarptautinį pripažinimą pelnusių italų operos solistų ir statytojų trupėje.

Parengta pagal asmeninę solistės informaciją

CHORAS „VILNIUS“ – profesionalų kolektyvas, pasižymintis atlikimo kultūra, įvairiapusiškumu, edukacine veikla. Choras žengia koją kojon su šiandienėmis meno aktualijomis, bet nepamiršta ir praeities epochų klasikos fondo. Ypač daug dėmesio skiriama lietuviškos muzikos sklaidai – kasmet parengiama naujų šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrinių, išskirtiniai opusai pasiekia įrašų studiją. „Vilnius“ jau yra išleidęs 15 kompaktinių plokštelių, 300 kūrinių įrašų saugoma Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos fonduose.

Pasiekti choro meninę brandą padėjo profesionalūs vadovai. Dabartinis meno vadovas ir vyr. dirigentas, žymus Lietuvos choro dirigentas ir pedagogas Artūras Dambrauskas brėžia naujas kolektyvo menines trajektorijas, vedančias į inovatyvią, įvairiapusišką ir modernių kūrybą. Nuolat aktyviai koncertuojantis kolektyvas rūpinasi choro meno sklaida, su originaliomis programomis supažindindamas įvairias auditorijas. Choro koncertai skamba ne vien didmiesčių salėse, bet ir atokiausiuose šalies kampeliuose. Būsimi klausytojai auginami specialiai vaikams rengiant žaismingas ir patrauklias programas. Nuo 2011 m. choras „Vilnius“ rengia Tarptautinį Šv. Jokūbo festivalį, tapusį neatsiejama sostinės kultūrinio gyvenimo dalimi ir kiekvieną rudenį nuspalvinantį šviesiais sakralinės muzikos garsais.

Parengta pagal www.chorasvilnius.lt

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ

(LNSO) 1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015 m. kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas, nuo 2024 m. pagrindinio kvietinio dirigento – Victorienas Vanoostenas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, J. Domarkas yra orkestro garbės dirigentas.

LNSO kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje, aktyviai gastroliauja užsienyje. Kolektyvas lankėsi įvairiose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, Indijoje, Tailande, Taivane, koncertavo garsiose koncertų salėse: Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Mumbajaus Nacionalinis scenos menų centras, Tailando kultūros centras ir kitos. LNSO dalyvavo prestižiniuose muzikos festivaliuose, tokiuose kaip Šlėzvingo-Holšteino, „Varšuvos ruduo“, „Beethoven Velykos“ Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigsburgo, Rygos, Gštado ir kituose. Šiemet, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metų proga, LNSO skleidžia šio genijaus muzikinę kūrybą įvairiuose Lietuvos miestuose, neseniai, gegužės pradžioje, orkestras pristatė specialią programą, skirtą Čiurlionio 150-mečiui, festivalio „Probalтика“ 30-mečio koncerte Torunėje (Lenkija).

LNSO yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis, įvairių lietuvių kompozitorių muziką pristato tiesioginėse „Euroadido“ transliacijose. LNSO biografijoje – Lietuvos ir užsienio kompanijų „Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt. įrašai.

2020 m., Lietuvos nacionalinei filharmonijai minint jubiliejinį 80-ąjį koncertų sezoną, bendradarbiaujant su užsienio įrašų leidyklomis buvo įrašyta nemažai Eduardo Balsio, Jurgio Karnavičiaus, Anatolijaus

Šenderovo kūrybos; išskirtiniu įvykiu tapo LNSO, dirigento Modesto Pitrenų, Kauno valstybinio choro ir žymių lietuvių operos solistų atlikta ir įrašyta Amilcare's Ponchielli opera „Lietuviai“. Tarp naujausių garso įrašų – 2024 m. balandį kompanijos „Naxos“ išleista ukrainiečių kompozitoriaus Valentyno Silvestrovo kūrinių kompaktinė plokštelė, kurią įrašant dalyvavo LNSO, dirigentas Christopheris Lyndon-Gee, smuikininkas Janusz Wawrowskis ir pianistas Jurgis Karnavičius. Šis įrašas – 2020 m. išleistos ukrainiečių autoriaus V. Silvestrovo kūrinių kompaktinės plokštelės tęsinys; solo partijas tąkart įrašė dainininkė Inna Galatenko ir pianistas Olegas Bezborodko. 2020 m. rudenį pasirodė Nacionalinėje filharmonijoje ir Vilniaus plokštelių studijoje įrašyta bei vokiečių leidybos kompanijoje „Accentus Music“ išleista Arvo Pärto kūrinių kompaktinė plokštelė „Lamentate“ su pianiste Onute Gražinyte, violončelininku Edwardu Kingu, LNSO ir dirigentu M. Pitrenu. Šiam garso įrašui žymiojo vokiečių muzikos žurnalo „Fono Forum“ kritikai paskyrė aukščiausią 5 žvaigždučių įvertinimą. 2021 m. pradžioje prestižinė suomių garso įrašų kompanija „Ondine“ išleido Ž. Martinaitės kūrybos kompaktinę plokštelę „Saudade“ su LNSO, Lietuvos kameriniu orkestru (LKO), dirigente Giedre Šlekyte ir pianistu Gabrieliumi Alekna.

Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro vyriausiasis dirigentas ir meno vadovas **MODESTAS PITRĖNAS** kviečiamas diriguoti ne vienos šalies operos teatruose ir koncertų salėse, surengė pasirodymų su įvairiais simfoniniais kolektyvais. Maestro buvo Latvijos nacionalinės operos, Kauno simfoninio orkestro vyr. dirigentas. 2014 m. jo diriguojama Richardo Wagnerio opera „Rienzi“ tapo vienu svarbiausių Rygos – Europos kultūros sostinės 2014 renginių. Nuo 2018 m. M. Pitrenas eina Sankt Galeno (Šveicarija) operos teatro ir simfoninio orkestro vyr. dirigento pareigas, 2022 m. debiutavo Frankfurto operos teatre. Maestro yra įrašęs daugiau kaip 15 chorinės ir simfoninės muzikos kompaktinių plokštelių.

Tarp daugelio M. Pitrenų apdovanojimų konkursuose minėtina I premija, aukso medalis ir specialus Silezijos filharmonijos orkestro prizas 2003 m. VII Fitelbergo konkurse Katovicuose (Lenkija). 2012 m. maestro paskirta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija. Už indėlį į Latvijos muzikinę kultūrą M. Pitrenas yra pelnęs Latvijos muzikos apdovanojimų, jam įteiktas valstybinis apdovanojimas – Latvijos Pripažinimo kryžius, o 2015 m. Rygoje jungtinė Baltijos Asamblėjos žiuri jam paskyrė Baltijos Asamblėjos meno premiją. 2019 m. dirigentas apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi.

Redaktorė *Laimutė Ligeikaitė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į Vilniaus festivalio 2025 koncertus!
Daugiau informacijos – www.filharmonija.lt